

Nro 22.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBOL.

Költ Bétsben Septemhernek 12-dik napján 1794. é
esztendőben.

Hadi Környüldllások.

Mahomet Próféta későbbi maradékainak a' muselmanoknak ostora, és meg győzője, a' Fels. Austriai háznak időnkben leg nagyobb hősösa, múlt hólnapnak 28-dikán tette le kezéről a' Cs. K. hadi seregeknek fő kormányát, 's mingyárt akkor vizsgálta indúlt ide Bétsbe. A' mint már ennekötte is jelentettük, Austriának Xenophonja Gr. Klerfajt hadi Tármester követte ötet hivatallyában, a' ki már mind az el múlt Török, mind a' jelenvaló Fr. háborúban sok jeles példáit és tanúbizonyosságait adta hadi tudományban való merrettségének és tapasztalásainak. Ugyan azon

nap vette kezére B. *Bollé* F. M. Lászlóé az eddig *Waldeck* hertzeg által viseltetett Generál *Quartier* mesterséget. *Hohenlohe* hertzeg, és Cs. K. hadi tármester is oda hagyta az Austriai armádiát, mindnyájan változó, és a' sok hadi nyughatatlanlanság miatt nagyon el rongáltatott egészségek miatt. *Mack* Generál Májor ismét a' nagy armádiához fog menni.

Fouronból lett el válása előtt ekként búszított el *Koburg* hertzeg, a' kormányozása alatt állott Cs. K. armádiától: „Mivel ő Császári Felsége méltóztatott alázatos esedezésemet tellyesíteni, a' mennyiben az armádiának fő kormányát, mellyet el rongáltatott egészségem és erőmnek ki merítettése miatt tovább nem viselhetem, le tenni kegyelmesen meg engedie, 's azt ő Excellenciájának Gr. *Clerfait* hadi Tármesternek által adta: ez által, tudtára adom ezen változást az armádiának. Egyszersmind alkalmatosságom vagyok ezen el válás által okoztatott fájdalmamat, minden Generálisoknak, hadi tiszteknek, sőt egy általlában, az egész armádiának ki jelenteni. — Kérem őket, győződjenek meg arról, hogy az olly vitéz seregek eránt való tiszteletem, hozzám mutatott jó indulatjokért való háladatosságom, és személy szerént barátságok mindenkor kedvezériséket fognak bennem okozni, emlékeztetek mindenkor betses leszen előttem. Fegyvereknek szerentsés vóltokért való kívánságom mindennütt követni fogja őket, és bátor most fejek és vezérjek lenni meg szünök is; de soha meg nem szünöm érdemeiket tsudálni, vitéz tetteiken örvendeni, és barátságokkal dítsekedni. Meg vagyok győzetten, hogy belső érisériségeimnek ezen ki nyilatkoztatását, mint mélysérisen meg sebesitetett szívemnek ki öntetését, és mint leg jobb hajlandóságomnak és tiszteletemnek bizonyóságát, úgy fogják venni. „

Egy *Aug.* 23 dik napján költ *Kolóniai* levél azt beírja, hogy az ott vólt Cs. K. pontoonirosok, az az, hidas katonák parantsolatot vettek

légyen *Bonnba* való marsirozásra, és 48 óra alatt *Mondorf* mellett a' Rhénus vizén egy hidnak tsinálására. Az ott lévő szekér bástya is által szállítattott a' nevezett folyó vizen s. a. t. Meg lehet, hogy ez akkor úgy történt, hanem a' későbbi tudósítások szerént, azóltától fogva meg fordúlt a' koczka, és minekutánna egynéhány ezer ember küldtetett volna a' *Fouroni* táborból *Blanckenstein* lovas Generálnak segítségére, nem hátrább, hanem *Trier* felé előbbre kezdett nyomulni.

A' *Bonni* Cs. K. tábori ispotályból ezeket írja hozzám egy fő tiszt: „ Miólta az Európai
 „ tsendességet, az agyvelőben képzelt egész em-
 „ beri nemzetségnek helyre állithatatlan boldog-
 „ ságot álmodozó nyúghatatlan Frantzia nemzet,
 „ minden népek közt fel zavarta; azóltától fog-
 „ va ezer meg ezer magános személyeknek is
 „ sok okot ad a' gondolkozásra ez a' matéria,
 „ Most én el hagyom az arról való értekezése-
 „ met, hogy sok millió emberek rettenetes kárát
 „ vallották, 's érzeni fogják ezen háborúnak;
 „ tsak azt említem, hogy miólta Európa nagy
 „ része fejedelmeinek ki válogatott tábor vitézei
 „ hartzollyák a' tsendességet, sokan a' viadal
 „ mezején fel áldozták ugyan életüket, de igen
 „ sokan tsinálták is személyes szerentséjüket. —
 „ Ritka nyóltz nap múlva nem publicályák a'
 „ sok katonai előmeneteleket minden regemen-
 „ teknél. Most jöve az én sebbe fekvő beteg
 „ ágyamba sebeim írjáúi; az a' némünémüképpen
 „ vigasztaló hir, hogy én is egy gráditsot újra
 „ fellyebb léptem. Keserves grádits ugyan az
 „ ilyen, de tsak addig, mig keresztül úzta az
 „ ember a' nagyját, az után még annál édesebb
 „ vizsza gondolkozni arra az alkalmatosságra,
 „ arra a' helyre, mellyen ilyen koszorúkat sz-
 „ togatnak a' vitézeknek. Itt mi sokan vagyunk
 „ alsóbb, felsőbb, 's különböző regementbeli,
 „ egy forma hajóban evedző tisztek, 's tsak úgy

„ emlegettyük az el múltakat, és a' még meg
 „ történhetőket. Most látám a' *Devins* regemen-
 „ tyének új listáját is, és itt látám ezeknek a'
 „ fellyebb ment tiszteknek neveit: Vólt vice ka-
 „ pitány *Marjássy* compániás kapitány lett; *Dom-*
 „ *brovits* és *Fegyveressy* fő hadnagyok vice kapi-
 „ tányokká; *Seau*, *Depuis*, és *Dobsa* zászlótar-
 „ tók hadnagyokká. Ez a' hadnagy *Dobsa* az,
 „ a' kiről a' *Magyar Kurir*, Jul. 18-dik napján
 „ költ, 6-dik numerusú újság levelének első lap-
 „ ján, a' *Bétsi Extrablát*, avagy különös újság
 „ levél szerént, emlékezetet tett, hogy t. i. ő, a'
 „ *Charleroi* kemény tsatában sebet kapott; de
 „ a' ki már most szerentséssen ki-gyógyulván se-
 „ beiből, ma hólnap az ármádiához megyen.

A' *Leódiai* püspökségnek *Malmedy* nevű kis városkájából illyetén tudósítást vettünk: *August.* 20-dik napjától fogva köztünk van *Latour* Feldmarsal, a' ki is a' fő ármádia bal szárnyának bátorsága végett, minden *Lüttichtől* fogva városunkig lévő vidékeket, mély és szoros utakat és hegytetőket fel jegyeztetett a' tábori földmérők és artilléria tisztek által, és mindenütt bé töltötte azokat katonákkal, úgy hogy lehetetlen az ellenségnek ezen a' részen előbre nyomulni. A' nagy ármádiának néhány tsuportjai *Spaha* és *Vervier* környékeire költöztek. A' *Fouroni* fő kvártélyban 11 granatéros, egynéhány muskatéros batallionok, és egynéhány escadron lovasság hagyattott hátra.

A' *Mastrichtból* jött leveleknek értelmek szerént, ezen közelebb említett Cs. K. tábornak változásait, a' múlt hólnapnak 20 és 23-dik napjain történt dolgok okozták, a' midőn két erős *Frantzia* colonné nyomult előre a' *Mastrichti* tetőkre, 's vissza nyomta az ott állott *Austriai* őr állókat; hanem lovasság menván a' városon innen fekvő táborból segítségekre, rövid egymásra való puskázások után vissza fordult, és ment az ellenség.

Blankenstein lovas Generálnak mostani fő kvártélyából, *Kayserseschből* azt írják Aug. 26-ik napján, hogy még addig nem tapasztaltattak a' Frantziák *Trierből* előbbre nyomolni szándékozni; hogy az Austriai tábor hely sántzokkal és battériákkal jól meg vagy on erősítetve; hogy 4 batallion Cs. K. katonák érkeztek ottan táborozó seregeinknek segítségére; hogy már most 15 ezer emberből áll a' *Blankenstein* lovas Generális corpora, a' melly már most nem a' Saxóniai Kir. hertzeg *Albert* kormányától függ, u. m. a' kitől egészen el szakasztott a' *Mosel* vize által, hanem Gróf *Clerfait* hadi tármostertől; hogy még *Witlichben* egyetlen egy Frantzia se mutatta magát; hogy a' Cs. K. *vorpostok*, az az, külső őrálló seregek *Witlichtől Trier* felé fél órányira tányázzanak; hogy a' Frantziák erőssen bé sántzollyák magokat *Trier* mellett a' *Marx* nevű hegyen; hogy armádiájoknak nagyobb része *Trieren* alól egy órányira *Ering* és *Schweig* közt táborozik; hogy fő kvártélyok *Eurenben* vagy on; és hogy a' Prusszus seregek, a' *Moselnek* jobb partyán tsak nem *Trierig* vontanak cordont.

Éppen úgy jártak nem régiben a' sokszor nevezett városban lévő Frantziák, mint a' prédára ki ment farkasok, mellyek vissza akarván szájjokban lévő ragadományokkal lakó barlangjaikba menni, orron üttenek az úttyokat el állott vadászok által. Nadrágtalan uraimék is egynéhány száz szekeret rakván meg a' *Treviri* választó Fejedelemségben küiömb-küiömb-féle portékákkal, bórral, gabonával, tisztel, házi bútorokkal s. a. t. Frantzia Országba akarták azokat vinni. Hanem egy oldalról *Bender*, más oldalról pedig *Möllendorf* Feldmarsalok el álván úttyokat, kéntelenek vóitak *Trierbe* vissza térni.

Még minekelötte *Trier* városát el foglalták volna a' Frantziák, sok egyházi és világi urak, kereskedők és lakosok oda hagyták honnyaikat, és rész szerént *Koblenczben*, rész szerént *Bonnban* és másutt kerestek magoknak menedék helyet.

Természetesen lehet gondolni, hogy kész pénzeket, arany 's ezüst edényeiket, 's egyéb féltő kintseiket nem hagyták Farkas kaszára. — Már most egy Frantzia proclamáció által fekvő jószágaiknak örökre való el vesztése alatt vissza hivattattak, mellynek sokan engedelmeskedtek, sokan pedig nem, azért is az utólsóbbaknak fekvő jószágokat és házaikat kótya-vetyére hányatták az ott lévő Fr. biztosok. — *Koblentzből* azt írják *Trier* városának jelenvaló állapotjáról, hogy már is igen nagy szükség uralkodik ottan, hogy napjában csak fél font kenyér adatik egy főre a lakosoknak, az is pedig csak akkor, midőn már a' Fr. katonák ki elégitetnek; hogy minden ottan találtatott bór *Meczbe* és *Saarlouisbe* vitette-tett által; hogy minden házak bé vagynak záróztatva, és hogy a' gyanúságnak el távoztatására, senkinek sem szabad égyütt beszélgetni; hogy minden szabónak és vargának legényestől égyütt meg kellett a' Tanács Váznál jelenni, holott posztó és bór adattatott néhik, hogy azokból, egyéb dolgaikat félre tévén, köntöst és csizmát készítsenek a' Frantzia armádiának számára; hogy a' köz katonák az útzákon, a' Generálisok pedig a' *Szent Máté* hegyén alúznak éjjel, s. a. t.

Hadi Történetek.

A' *Bétsi diórium*, avagy udvari újság következendő dolgokat hirdetett ki múlt Szerdán dél után: Gr. *Clerfait* hadi tármester, *Aug.* 30 dik napján vette által *Koburg* herczegtől a' Cs. K. armádiának fő kormányát. — *Quesnoy* *Jul.* 17 ik napjától fogva 30 dikig az ellenségtől bé zárattatva tartatott, *Jul.* 31 dikétől fogva 12 napokig pedig ostromoltatván, kéntelen volt magát *August.* 12 dik napján fel adni. — *Blankenstein* huzár regementéből igen vitéz fő Strázsamester *Révay* lest vetvén egy portára ki ment Frantzia tsuportnak, *Alpins* alatt, hátúl meg támadtal, 3 embert le szabadalt, négyet el fogott, hét lovat el

kapott, a' többi futásra vette a' dolgot, 's ment a' *Hasselti* táborba.

A' Rhénus mellyékéről, *Albert* Saxóniai herztzegtől jött hadi jelentések is bé vagynak a' felylyebb említett *Bétsi diáriumba* iktatva, mellyeknek rövid summája ez: *Aug. 27* dikén, délbe *Epstein* mellé ki mentek a' Frantziák furazsirozni, az az, szénát és abrakot szerezni. Báró *Karajczay* Ausstriai, és *Wolfrát* Prussziai Generál Májorok, halván a' dolgot, leg ottan utánok mentek, de már bé nem érhatték őket. — *Blücher* Prusszus Generál Májor, a' ki már sok történetekben meg különböztette magát vitéz tettei által, *August. 28* dikán két helyen vetett nékiek lest, egyiket *Fridelsheim* alatt, holott maga is jelen vólt; másikat *Neuleiningen* mellett jobbra. De mivel mind itt, mind amott észre vette a' tört az ellenség, utánok küldötte előre járó seregét, maga is követte azt, és utól érvén a' Frantzia cavallériának nagyobb részét *Wachenheim* mellett, széllyel szórta azt, sokat le vagdalt közülök, egy tiztet és 26 lovast pedig el fogott. A' meg félemlert, és futásnak eredett Frantzia gyalogságra *Puttlitz* kapitány kemény tüzet adatván, nem kevesen a' földre teritettek közzülök, a' többi pedig el futott. Mind a' Prusszus lovasságot, mind nevezetesen, és kiváltképen való módon, a' Palatináusi könnyü szerü lovas sereget felettébb ditsiri *Blücher* Generál, tulajdon regementéből pedig *Gr. Golcz* hadnagyot, a' ki is az előre ment sereget vezetvén, sokat használt jó rendelései által. Ezen alkalmatossággal 34 Frantzia esett fogságba, 40 ló nyerettetett el, és a' mint a' *Bétsi diárium* írja, 100-nál többet emészített meg a' fegyver, a' Prusszusoknak pedig leg kisebb veszteségek sem vólt.

Aug. 29 dik napján ismét lest vetettek *Karajczay* és *Wolfrát* Generál Májorok az ellenségnek, az elsőbb *Eppstein* mellett, az utólsóbb pedig jobbra a' hegyek felé. Mivel pedig a' szá-

mos ellenség portára ki küldetett vitézeinket és külső tábori vigyázóinkat eleinte hátrább nyomta, a' *Frankenthal* tsatornáig üzte, de a' midőn ottan magát egynéhány tsuporta osztotta, és mind a' Cs. K. mind Prussziai külső őrállókkal ölzve puskázott volna, egy osztály ment a' *Wolfrat* huzár regimentéből oda, a' melly amazokkal ölzve tsatolván erejét, rajtok hajtottak a' *Frantziákon*, 's egész *Flomersheimig* vissza üzték őket. Itten ismét ölzve akarták magokat gyűjteni, de hétébe vőlt minden igyekezetek és erőlködések, mivel oda jutván a' Vécsi huzár regimentének Obestere *Spiegelberg* egy osztály magyar huzárral, 's ölzve kaptsolván magát a' *Wolfrat* huzárjaival, egészen az *Eppsteini* első hidig üzte őket, és sokat el fogott közülők, és a' másik hidon is által menvén, *Mutterstadtig* nyomokba vőlt.

Itten is 60 embernél többet fogtak el győzödelmes vitézeink, kik között két Fr. tisztt is vagyon. Hóltjaiknak és sebbe esteiknek bizonyosan nagy leszen száma, mivel hathatóssan közikbe vágtak a' Cs. K. és Prusszus huzárok. Elegendőképen meg ditsiri *Karajczay* és *Wolfrat* Generál Májorokat e' dolognak szerentsés ki menetele, mellynek szerző okául egymással való barátságos égyességeket, égyet értéseket, és költsönös erővel való erőlködéseket lehet tenni.

Karajczay Generál Májor az ezen történetben jelen vőlt Cs. K. vitézeket közönségesen ditsiri; különösen pedig *Sándor* Würtembergi ifjú hertzeget és Obestert, és *Spiegelberg* Vétsei huzár regimentéből való Obestert, a' ki olly szép rendel, 's olly vitézi bátorsággal vezette a' reá bízott népet, hogy három vesben is vissza verte, 's vissza üzte az ellenséget. Továbbá feletőbb ditsiri ugyan azon regimentbeli tiszteket, n. m. *Feyer* és *Schmid* kapitányokat, és *Horváth*, *Ottó*, *Kováts*, *Nagy*, és *Lepossa* fő hadnagyokat. — A' Prusszusok részéről is vőltak néhá-

nyan, a' kik ditsiretet érdemlettek, u. m. Gróf *Walvoden* kapitány, és *Lautier*'s *Belling* hadnagyok. — Részünkről, a' mint iratik, 3 ember sebesített meg, és egy ló lövetett agyon, 's két ló kapott sebet. A' Prusszusok közül két huszár esett türhető sebbe.

Gróf *Wartensleben* Cs. K. F. M. Lájtinánt jelentése szerént, a' *Wurmser* (szabad) huszárjai között való fő Strázsamester *Morberth*, az ellenség flankja, az az, ódala ellen küldötte, azon seregbeli *Migich* nevü hadnagyot, a' ki is néhány embert belőlök le szabdalt, a' többit pedig szélylyel kergette. A' melly történet alatt a' Gróf *Wartensleben* vigyázó seregeinek több osztályai, a' miéink oldalának fedezésére *Oggersheim* előtt állottak.

Frigyes Belgyiom.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Brédából iratik, hogy a' hol lehetett, mindennütt ki nyittattak a' vizi tsatornák, mellyeknek vizei, mind *Brédának*, mind más *Hollandiai* erősegeknek környékeit el borították; hogy *Hoogstratent* oda hagyván a' *Frantziák* *Diest* felé vették útyokat; hogy a' mint mozdulásaikból sajditani lehet, *Mastricht* ellen akarják erejeket fordítani; sőt a' mint egy szemmel látott tanú *Brédába* hirül vitte, egy 15 ezer emberből álló *collonéjok* már oda ment, egy másik és amannál is nagyobb pedig *Lovaniumból* indult oda; sőt hogy múlt hólnapnak 24-dik napján véres tsata történt légyen *Mastricht* alatt a' *Frantziák* és *Koburg* hertzeg *ármádiája* közt, mellyben nem kívánsága szerént szolgált az utólsóbnak a' hadi szerentse. Igy irnak erről a' *Hollandiai* levelek; de mivel a' *Bétsi* officialis levelek halgatnak, nem hiszük, hogy valami lett volna a' dologból. — Hasonló kohból költ hirnek tartjuk azt is, hogy múlt hólnapnak végén meg verték volna a' *Frantziák* a' *Mosel* mellett táborozó *Prusszus* seregeket.

Hégből azt a' hirt vettük, hogy *Robespierre* halála után nagyobb erővel dolgoznak a' Frantziák *Brabantzia* határain, mint annakelőtte egy-néhány hetekkel; hogy *Aug. 20* dikán *Zundertnél* lett vissza nyomattatások után, két órányira nyomúltak előbb *Brédához*; hanem csak azért láttatnak ezt mivelni, hogy az alatt titkos fel tételeket annyival szerentsésebben el érhessék, melly szerént mind *Mastrichtot*, mind *Rürsmondét* szeretnék el tsipni, hogy így osztán könnyebben be ronthatnának *Hollandiának* szíve közepébe, holott sok szép aranyat lelnének. — A' *Brédánál* hátra maradott patrióták kevés számmal lenni mondatnak, de bátor többen vólnának is, bátor *Antverpiától*, és *Brabantziának* gyomrából többen is mehetnének segítségekre: mindazáltal olly jó védelmező állapotba vagon *Bréda* a' természet és mesterség által helyheztesztette, hogy akár melly erős és mérges ellenségnek is fityet hányhat. Bizonyosága ennek az *August. 23* dik napján esett hadi történet. Ekkor minden *Hollandus vorpostokat*, az az, külső vigyázókat megtámadták, de még sem mehetek semmire is, és egyéb háznok nem vólt a' napon, hanem hogy 40 napi számosokat tsiptek el a' *Berg Op Zoomi* vár körül. — Nem hiszük, hogy a' minap általok el foglaltatott *Cadsani* szigetnek birtokában is sokáig meg maradhassanak, el vagon már az a' plánum készittetve, melly szerént az oda menendő *Hollandus* és *Anglus* seregek ellenek menyenyenek, és dolgozzanak, mellynek vissza nyereséhez annyival nagyobb reménység lehet, mivel a' *Sluysi* várból mesterségesen ki jött adjutánsa a' kormányozónak elegendőképen meg befzéllette, mitsoda úton módon lehessen leg könnyebben annak birtokára jutni.

Azzal biztattyák a' Frantziák a' *Lüttichieket*, a' kiknek minden vasokat, ónokat, harangjokat, ezüstöket és kalmár portékájokat el vették, *Frantzia Országból* küldötték, és *Brabantziai*

assignatákkal fizették ki, hogy Hollándiának általok lejendő el foglaltatása után, melyet leg később, *Novemberig* tökéletességre akarnak vinni, Hollándiai arannyal fogják a' nékiek adattatott papiros pénzt fel váltani. Szerentsések lesznek a' *Lüttichiek*, hogyha a' Frantziáknak képzelődések valóságra által változhatik. — Az ugyan nem hazúgság, hanem valóság; hogy a' *Párisi Convent* keményen meg parantsolta az északi armádiánál lévő vezéreknek, hogy akármennyiben kerüllyön, iparkodjanak *Mastrichtot* el venni, mivel valameddig abban *Austriacusok* lesznek, addig még csak álmodni sem lehet Hollándiának el foglalásáról. *Sokkal könnyebb azt parantsolni, mint végbe vinni!*

Nagy Britannia.

Londonból iratik, hogy a' közönséges tsendességet meg akarta némelly a' maga bóldog sorsával soha meg nem elégedő, és orra tzimpájánál tovább nem látó emberek háborítani. Leg inkább azért mondatnak bosszonkodni, hogy a' hazának, és Anglia ditsösséges constitutiójának védelmezésére, közönséges verbúáló házak állítattak fel, mellynek égyikéből nem régiben egye epe sáros, és meg háborodott elméjű recruta az ablakon ki ugorván, szörayü halált holt. Azóltától fogva imitt amott sok elzelős emberek mutattyák magokat az úttzákon, 's tele torokkal kívánnják a' békességet. Az illyetén rendeltenségeknak meg előzésére, és még zöld fűvében lejendő meg fojtatására, *Augustusnak* végéu fel olvastatta a' Lord Májor, az az, a' *Londoni* fő polgár mester, a' városnak minden úttzaiban a' zenebonáskodók ellen hozatott actát, melly a' zenebonáskodókra való tűz adásra szabadságot ad a' katonaságnak. *August. 20-dik* napján felgyülekeztvén a' városnak polgári előjárói, és tanácsosai a' tanács házba, sok ezer polgároknak elenlétekben fel olvastatták az új militaris actát,

olly véggel, hogy arról egyetemben tanácskozzanak, 's a' mit leg jobbnak, hasznosabbnak, és leg szükségesebbnek lenni itilendének, határoznák meg magok közt. Sokaknak nagyon tettett ez az acta, másoknak éppen nem. Ennek ereje szerint, azok, a' kiknek esztendei jövedelmek 15 font sterlingnél fellyebb nem megyen, és alkalmasok a' fegyver viseletre; a' jelenvaló környülállásokhoz képest, hadi szolgálatra köteleztetnek. A' fő polgár mester ekkor tartott hathatós közönséges beszédét illyetén igékkel fejezte bé: „ Polgár társaim! városunknak ditsőségét és tsendességét kész vagyok véremnek utolsó tsepjével is védelmezni. Még eddig kinek kinek meg adtam, a' mi az övé, és ez után is azt fogom mivelni; ellenben én is reménylem, hogy minden jó hazafi és polgár nékem segítségül leszen, mind ezen város tsendességének és jó rend tartásának további fenn tartásában, mind édes hazánk constitutiójának és szabadtságának védelmezésében. „

Egy *Charlotta Amália* nevű napkeleti Indiából, nevezetessen *Bengaléből Londonba* érkezett Dániai kereskedő hajó azt a' szomorú hírt vitte a' *Londoni* kereskedőknek, hogy a' *Frantzia* zsákmányozó hajók sok terhes *Anglus* hajókat rabloltanak el, és valamint magoknak nagy hasznot, úgy a' hajók tulajdonosainak tetemes kárt okoztanak. — *Howe* Lordnak rövid napok múltán szélnek ereszkedő flottája 31 linea hajókból áll. Ezek ellen 25 *Frantzia* hadakozó hajók mentenek ki a' *Brestiai* ki kötő helyből *Aug.* 12 dik napján. E' mellett számos nagyobb és apróbb rangú hajók készítettnek ki *Dünkerkában*. — Az *Ostendei* ki kötő helyben is 70 apróbb hajók, mellyek közt két fregatták vagynak, állanak, sőt hogy még a' halálzó hajók is ki készítettnek, 's 20 napra való eleséggel rakattatnak meg.

Múlt hónapnak 22 dikén, egy hat linea hajókból és 4 fregattéból álló *Orosz* escadre (deákul *classicula bellica*) jelent meg az *Angliai* vizek-

ben, 's azonnal mingyárt conferentiára lépett Gr. *Woronzow* Orosz követ a' *Londoni* ministeriummal, mellyben engedelmet kért azon Flottának valamelyik Anglus ki kötő helybe való bé menetelére, a' hajóknak meg jobbitatásokra, és minden szükséges eszközökkel leendő meg rakattatásokra, melly kívánsága bé is tellyesítettett. Olly véggel küldötte az Orosz Császárné ezen escadrét, hogy ott, a' hol szükséges leendő, fordítsa azt a' maga hasznára a' *Londoni* udvar. Öszve fogja é ez az escadre magát az Angliai flottával kaptsolni, avagy nem, bizonytalan. Az Amérikába küldetett *Murray* Admirál, eggy 50 kereskedő, 's meg terhelt hajókból álló Frantzia flottát fogott el a' *Chesapéaki* vizekben, t. i. az északi Amerika nagy tenger kebelében, a' melly igen alkalmas és bátor szokott lenni a' kereskedőkre nézve.

Spanyól Ország.

Azokat a' szerentsetlen történeteket, mellyek rész szerént a' *Roussiloni* Grófságban, rész szerént pedig *Katalóniában* és *Navarrában* érdeketek a' Spanyol ármádiát, és a' mellyekről mi is a' *Magyar Kurirnak* utólsóbb darabjaiban emlékezet tettünk, hálasztás és tartózkodás nélkül közönségesekké tétette a' király. Egyszers mind egy szép proclamációt hirdettetett ki, mellyben hathatós ki fejezésekkel emlékeztetik a' Spanyol nemzet el húnyt őseinek ditsőségére, próbált vitézségére, uralkodó fejedelméhez 's hazájához való hiveségére, Istennek, vallásának tartozó kötelességeire, és arra serkentik, hogy öszve kaptolt erővel igyekezzenek Európa tenseségének, további bátorságának, és fontoságos törvényeinek ellenségeit a' Spanyol földről ki üzni, nem fogja őket igaz ügyökben a' Teremtő el hagyni. Kiváltképen azzal kívánnya őket a' király ösztönözni, hogy maga is táborba fog szállani, 's személyessen fogná seregeit vezéreni. —

A' hadi költségnek ki pótolása végett is inkább akarja királyi udvarának fényességét meg kissé bíteni, mint újabb újabb adó fizetéssel terhelni a' nemzetet.

Magyar Ország.

Egy Rábaközi Barátom ekként közölte velem az ottan August. 22-dikén történt nagy víz áradást.

Neptunusz Excessusai.

Ötör újult a' Hóld' sárga szarva 's el is hűllott,
Még Neptunusz szomjúsággal minden élőt dúllott.
Ki száradtak tók, patakok, kútak és források,
Felhőket vert az el eped'tt barmok' ordítások.
Céres a' mezőn meg perked'tt, Flóra a' rétségen,
Fáradtsága' árrát vezte a' szörnyű hévségen.
A' malmoknak kerekeit körül meg száraztá,
A' sok éhes gyomrokat a' morgásra fakasztá.
Oly mély alássan le simúlt - - - allig vólt két újni,
Talám már szégyenletében elé sem mert bújni.
De most bezzeg e' hólnapnak hufzonkettődikén
Meg mútatta mi a' neve a' Rába' vidékén;
Mert égyferre fel dagadván kevélyen pofája,
Egész környéket öntött rettentő dagályja.
Kivált Vasvár és Affzonyfa még ma is nyomától
Irtózik, és sír veretve kemény haragjától.
Hol a' magasbb dombon épült házat is meg szállá,
'S el ragadta a' lakónak a' mijét találá.
A' völgyeken a' leg erősb házakat el dönté,
'S a' sok holmit telhetetlen gyomrába szétt önté.
Távoly nézték a' szegények az úszó alztagot,
Mint tsikarta ki kezéből a' kenyeret 's magot.
Agyat, ládát, 's más égyetmást rablóként fel foga,
A' mi több, még szalonnára is vásott a' foga.
Mert a' hidast a' hízókkal fel vette hátára,
'S el ballagott véle szegény gazdája' láttára.
Egy szóval, a' mint házából sok szegény ki szaladt,
Sem rúhája — sem kenyere nem maradt egy falat.
Atyámfia! ha nem pusztá névvel vagy keresztyén,
Tudom segítesz ezeknek keserves keresztyén!
Bellicz Jónás.

Elegyes Tudósítások.

Egy *Londoni* levél beszéli, hogy az Angliai koronához tartozó Amerikai tartományok, u. m. *Hudsons. Bay, Labrador, Terre neuve, Új Scócia, Cap. Breton, és Canada,* a' Frantzia respublicának, és az Amerikai szabad Statusoknak védelmek alatt, szabadakká akarják magokat tenni.

Madrittban rendkívül való tanáts gyűllés tartott *Augustusnak* elein, mellyen mind a' király és királyné, mind minden Status ministerek, és főbb tanátsosok jelen vóltanak, 's egyenlő akarrattal el végezték, hogy a' Frantziák ellen való hadakozás tovább is folytattasson, és minden erő ellenek forditasson. Mingyárt parantsolatot vettek az újonnan verbúált seregek, és a' *Madritti* őrizők, hogy minél előbb marsirozzanak az ár-mádiához.

A' *Toscánai* nagy hertzegnek, *Aug. 26.* dik napján ki adatott parantsolattya szerént, a' hajdani lovas és gyalog katona seregek, ismét fel fognak azon nagy hertzegségben állittatni, *Florentziát, Livornót, és Portoferdjót* ki vévén, a' hol t. i. ennekutánna is mindenkor regularis seregek fognak őrizetben lenni, minden városokban, és helységekben, a' föld mivelésnek kára nélkül. — Ez a' fel állittatandó corpus, 4 batallionból fog állani, 's mindenik a' tartománynak fő osztályai szerént fog neveztetni, és a' tisztekkel egyetemben, minden batallion 3038 főből állani, 's 12 compániára osztattatni. Következésképen az egész gyalogságból és lovasságból álló sereg 12152 emberre szaporittatni. — Angliában erőssen verbúáltatnak az ifjak, mind a' szárazon lévő, mind a' hajós seregeknek egészítetésekre és szaporitásokra; 10327 font Sterlinget gyűjtöttek öszve a' buzgó hazafiak az azoknak adattatandó áldomás vagy foglaló pénznek szaporítására. A' Frantzia háborúban el esett, és meg tsonkitatott katonák özvegyeinek és gyermekeiknek számokra 16766 font Sterling gyűjtetett öszve.

A' *Genevai* revolutionalis Commissió azt hirdettette ki *Aug.* 14 dik napján, hogy minden lakos, a' kinek birtoka 12 ezer livránál fellyebb megy, köteles leszen 8 nap alatt vagyónának mivóltát írásba bé adni, mellyet a' ki nem mivélénd, mint contrarevolutiónistá halálra fog büntettetni. Minden gazdag lakosoknak el vétetett arany és ezüst edények, hogy azokból pénz veretessen, és a' Statusnak adóssága, mellynek elztendeig való interese 8000 tallerra ment, ki fizetessen. — Azon 500 személyek közzül, mellyek minap meg fogattattak, némellyek 3 hólnapi, mások egy elztendei, sokan 10 elztendei tömlőzre sentenziáztattak.

A' *Helvétziai* neutralis Cantonok, minden Fr. Országgal határos hegyeket el foglaltak, 's fozrossan vigyáznak a' Frantziáknak mozdulásaira. — Cseh Országból sok gabonával meg terheltetett hajók mennek le az *Albis* vizén Hollándiába. — Néhai XVI *Lajos* Fr. királynak idősbb testvér öttse a' *Provinciai* Gróf is, a' ki elztendőtől fogva a' *Madritti* udvarnál tartózkodott, *Londonba* fog menni. — *Aug.* 7 dikén *Rómában* meg hólt *Salviati Gergely* Kárdinál 3 millió Scudit hagyott maga után. — *Génúban* 3 patriciusok, az az, régi fő nemes emberek sentenziáztattak 5 és 3 elztendeig való fogságra, ki nyilatkozatván ellenek, hogy a' *Génuai* res publica belső tsendességét meg akarták háborítani.

* * *

Hír-adás.

Ezen mostan folyó *Septembernek* 29-ik napján fognak *Tek. Szabolts Vármegyében* lévő *Nagy Kaló* Királyi beneficiumok, nevezetessen, a' kortsmák, ser és pálinka főző házak és bóltok, mellyek eddig 3600 forintokban voltak ki adva, licitandó, az az, a' többet ígérőnek, hat elztendőre ki adattatni.

D. D. S.